

МІЩЕНКО АЛЛА БОРИСІВНА, ПУГАЧ АНАСТАСІЯ ВІКТОРІВНА
ЛЕГІТИМНІСТЬ ЗОВНІШНЬОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ В ПЕРІОД
ФОРМУВАННЯ МАЙБУТНЬОГО СВІТОВОГО ПОРЯДКУ

DOI: 10.31866/2616-745X.12.2023.292383

УДК 327-027.581(477)

ЛЕГІТИМНІСТЬ ЗОВНІШНЬОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ В ПЕРІОД
ФОРМУВАННЯ МАЙБУТНЬОГО СВІТОВОГО ПОРЯДКУ

Міщенко Алла Борисівна^{1а}
Пугач Анастасія Вікторівна^{2б}

¹Кандидатка політичних наук, доцентка,
ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-6693-6221>,
e-mail: mishenko.ab@gmail.com,

²Кандидатка філософських наук, доцентка,
ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-6003-9925>,
e-mail: Geufx@ukr.net,

^аКиївський національний університет культури і мистецтв,
вул. Є. Коновальця, 36, Київ, Україна, 01133,

^бЗігмунд Фройд Університет Україна,
Кловський узвіз, 7, Київ, Україна, 02000

Надіслано:

25.08.2023

Рецензовано:

07.09.2023

Прийнято:

22.09.2023

Для цитування:

Міщенко, А.Б. та Пугач, А.В., 2023. Легітимність зовнішньої політики України в період формування майбутнього світового порядку. *Міжнародні відносини: теоретико-практичні аспекти*, 12, с.33-46. doi: <https://doi.org/10.31866/2616-745X.12.2023.292383>.

Стаття присвячена дослідженню особливостей змін, які відбулися протягом останніх десятиліть та були спровоковані процесом глобалізації, руйнуванням довіри щодо домінування демократичної доцільності в розвитку державних інститутів влади, послабленням ролі глобальних організацій вирішувати кризи і конфлікти між акторами міжнародних відносин тощо. Зокрема, анексія Криму та війна в Україні 2022–2023 років як прецедент переформатування кордонів у регіоні одним із засновників ООН – Росією. Відповідно, відбулося послаблення легітимності універсальних принципів і правил співжиття націй світу. Це викликало усвідомлення занепаду світового порядку, сформованого після Другої світової війни, що закріплювалось діяльністю ООН та її спеціальних установ. Головним предметом дослідження є пошук контурів майбутнього світового порядку, що змушує Україну корегувати свою зовнішню політику,

не лише закріплюючи західний геополітичний вектор, а й враховуючи настрої та очікування громадян щодо майбутніх перспектив. Для цього був використаний системний метод у дослідженні сучасного світового порядку, який окреслив зазначені недоліки впорядкованості світу через втрату легітимності правил співжиття і зміну балансу сил між головними міжнародними гравцями; статистичний – для окреслення динаміки зміни настроїв громадян щодо зовнішньої політики України. Результатами здійсненого дослідження є виокремлення обрисів майбутнього світового порядку, а саме: боротьба цивілізацій Західного світу на чолі зі США і Глобального Півдня під проводом Китаю; втрата Росією статусу геополітичного гравця у Євразії та світі; вироблення нових легітимних принципів і правил взаємодії націй з урахуванням попередньо узгоджених регіональних устроїв; вироблення нового балансу інтересів та сил для подолання конфронтацій і фокусуванні на конкуренції. Водночас Україна враховує чинні тренди та здійснює зовнішню політику у період війни в таких напрямках: двосторонньої співпраці зі стратегічними партнерами, ситуативними партнерами, країнами-опонентами; посилення участі в міжнародних організаціях регіонального рівня; переформатування стратегії євроатлантичної інтеграції та впровадження гарантій безпеки.

Ключові слова: баланс сил; війна; легітимність; зовнішня політика; світовий порядок; цивілізація.

Вступ

Міжнародний тренд першої половини 2023 року засвідчив продовження системного протистояння, яке кристалізувалось протягом останніх десятиліть і проявило себе у зростаючих суперечностях між двома цивілізаційними центрами сучасного світу. З одного боку, колективний Захід на чолі зі США, який сповідує демократію, ринковість і плюралізм, а з іншого – Глобальний Південь на чолі з Китаєм, де домінантою формування режимів є авторитаризм, контрольована ринковість та жорстка управлінська вертикаль.

Центральним стрижнем загострення стало усвідомлення стану занепаду того світового порядку, який був сформований після Другої світової війни і закріплений низкою документів. Каталізатором занепаду стало руйнування Росією у 2014 році анексією Криму поваги до принципу територіальної цілісності й недоторканності національних кордонів, визнаних усією світовою спільнотою держав. Нездатність ООН та інших глобальних гравців

МІЩЕНКО АЛЛА БОРИСІВНА, ПУГАЧ АНАСТАСІЯ ВІКТОРІВНА ЛЕГІТИМНІСТЬ ЗОВНІШНЬОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ В ПЕРІОД ФОРМУВАННЯ МАЙБУТНЬОГО СВІТОВОГО ПОРЯДКУ

покарати порушника призвела до нових хвиль протистояння між Україною і Росією, а в підсумку – до розв’язання повномасштабної кровопролитної війни 2022 року, яка досі триває.

Особливістю сучасного стану України є усвідомлення не лише свого цивілізаційного вибору, яким є Захід, а й тієї ролі, яку наша держава здатна відігравати як регіональний лідер у Східній Європі. Тому актуальним залишається вироблення та реалізація такої зовнішньої політики України, яка була б максимально співмірна з очікуваннями громадян, тобто процеси набули легітимного характеру. Але важливим є також не лише усвідомлення власних національних інтересів, а й врахування майбутнього світового порядку для підвищення ефективності розвитку України, контури якого варто проаналізувати.

Аналіз останніх досліджень і публікацій

Дослідженню особливостей функціонування, занепаду та переформатування світового порядку присвячено багато наукових і публіцистичних розвідок іноземних вчених, серед яких варто виділити Г. Веллса, З. Бжезинського, М. Наїма, Д. Найема, Л. Кай-Фу, Г. Кіссінджера, Дж. Роус, Дж. Стігліц, Е. Тоффлера, Р. Хааса, Л. Фрідмана та ін., а також українських науковців В. Горбуліна, О. Дашевської, Н. Зарицької, В. Зубової, О. Коппель, З. Кісільової, Д. Кулеби, О. Матвєвої, В. Романової, О. Семотюк, М. Сунгуровського, В. Фісанова, М. Ялі та ін.

Легітимність політики держави і, зокрема, зовнішньополітичної діяльності досліджували В. Волинець, Р. Дарендорф, М. Доган, Ш. Ейзенштадт, К. Завершинський, С. Кастелз, В. Міллер, П. Розенвалон, С. Рябова, С. Уайтфільд, А. Фетисов та ін.

Виділення не вирішених раніше частин загальної проблеми

Легітимність зовнішньої політики України завжди була об’єктом досліджень вчених, адже саме вибір геополітичного вектора розвитку, стратегічних партнерів, союзників та напрямку інтеграції в певні міжнародні організації визначав настрої громадян, адже засвідчував майбутні перспективи. Це відображалось на результатах голосування, активних/пасивних формах участі в політиці, наприклад, у підтримці революцій. Повномасштабна війна сприяла більшій консолідації громадян щодо зовнішньополітичного напрямку розвитку держави. Тому важливо не лише розкрити рівень підтримки громадянами стратегічного курсу, а й співвіднести його з тенденціями, що формують майбутній світовий порядок.

Постановка завдання дослідження

Метою дослідження цієї статті є аналіз динаміки змін легітимності зовнішньої політики України в період формування майбутнього світового порядку.

Завданнями статті є: окреслити причини занепаду світового порядку, який був сформований після Другої світової війни; виокремити контури майбутнього світового порядку; розкрити настрої громадян України щодо зовнішньополітичного курсу держави, що дозволить виявити легітимні чи делегітимаційні процеси в державному управлінні; сформувати напрямки реалізації зовнішньої політики України, що відповідають настроям та очікуванням громадян.

У дослідженні були використані системний і статистичний методи. Відповідно, гіпотеза дослідження: легітимність зовнішньої політики України залежить від контурів майбутнього світоустрою та основних акторів, які визначатимуть баланс сил.

Виклад основного матеріалу дослідження

Нам, звичайно, хочеться розуміти світ крізь україноцентричність, але насправді війна на нашій території лише черговий конфлікт у світі, який поділив його учасників на тих, хто підтримує Україну, тих, хто на стороні Росії (вважаючи це провокацією Заходу), та тих, хто в нейтральному статусі або прагне скористатись прямими чи опосередкованими вигодами війни.

Але світ більш складний у своїх процесах. Наприклад, ми констатуємо, що йде боротьба ідеологій, адже на поверхню почали прориватися ті з них, які ми вже поховали (фашизм і комунізм). А це водночас перероджується в боротьбу демократії проти авторитаризму (меритократії як нової цивілізаційної моделі, зокрема). Паралельно ми визначаємо глобальні конфлікти між ринковою і вільною та плановою і напівринковою (регульованою) економікою. Ці протистояння вириваються в розуміння відсутності єдності світової системи щодо спільних цінностей та принципів існування. Адже колективний Захід стоїть на позиції свободи, компромісу та балансу, збереженні встановленого після Другої світової війни світового порядку, тоді як країни Глобального Півдня ведуть боротьбу за поліполярність, національну суб'єктність і невтручання.

Якщо кілька десятиліть глобальна система прогресувала в багатополарності, хоча багато хто визнавав наявність одного лідера – США, здатного впливати на більшість процесів, то з початком російсько-української війни окреслились тенденції двополярності, де інший табір очолить Китай.

Уже зараз низка аналітиків (Гурков, 2023) бачать цей геополітичний реверанс Китаю в Африці, Південній Америці та Центральній Азії, однак

МІЩЕНКО АЛЛА БОРИСІВНА, ПУГАЧ АНАСТАСІЯ ВІКТОРІВНА ЛЕГІТИМНІСТЬ ЗОВНІШНЬОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ В ПЕРІОД ФОРМУВАННЯ МАЙБУТНЬОГО СВІТОВОГО ПОРЯДКУ

вважають, що найближчими десятиліттями саме США домінуватимуть у світі через сильнішу економіку, відкритість щодо міграції висококваліфікованих кадрів, що породжує технологічну перевагу, сприяє розвитку відновлюваної енергетиці майбутнього, а також політичний авторитаризм (менш привабливий для націй у пошуку цивілізаційної прихильності).

Світові аналітики навіть стверджують, що велика війна за територію в Європі, яка призвела до виселення мільйонів людей і спричинила глобальну енергетичну кризу, зараз мимоволі прискорює перехід на відновлювану енергетику, допомагаючи боротьбі зі зміною клімату (Димань, 2023).

Світ майбутнього варто втримувати в конкуренції, а не конфронтації.

Т.Фрідман (Friedman, 2007, р.491) вказує: «сплощення світу почало вирівнювати і диференціювати потік культури, воно також почало вирівнювати та диференціювати потік інвестицій – і тепер глобалізацію вже не рухають переважно американські чи західноєвропейські транснаціональні компанії. Чимраз більше китайських, індійських, бразильських ... і навіть африканських компаній займаються бізнесом у світовому масштабі». Що підтверджує необхідність враховувати інтереси нових потужних геополітичних стейкхолдерів у формуванні нових підходів як економічного, так і політичного співжиття. Питання лише в тому, чи здатен світ почути тих, хто тривалий період живе поза цивілізаційними війнами, держави зразка «fail state» чи слабозвинені?

Але той же Г. Кіссінджер (Kissinger, 2015, р.292) писав, що міжнародний порядок повинен рано чи пізно стикнутися із впливом двох тенденцій, що кидають виклик його згуртованості: або з перевищенням легітимності, або зі значним зрушенням у балансі сил. Першу тенденцію можна звести до кризи, коли відбувається порушення встановлених правил тими, хто їх впровадив, і тому породжується сумнів у тих, кого змушували їх визнавати і дотримуватись. Прикладом є анексія Криму, здійснена Росією у 2014 році, коли порушені були базові принципи ООН щодо територіальної цілісності та недоторканності кордонів суверенних держав (ст. 4 Статуту ООН) країною, яка була співрозробником цих правил.

Р.Хаас (Haass, 2017, р.131) теж висловлює схожу думку, але розширює критерії порядку до трьох: наскільки однаково країни розуміють правила і принципи ведення міжнародних відносин, існування визнаного процесу формування, зміни та імплементації цих правил і принципів, баланс сил. Тому питання легітимності правил і принципів майбутнього співжиття залишається актуальним.

Друга тенденція – порушення балансу сил, тобто застосування сили й просування через домінування своїх інтересів, нехтуючи потугами інших

учасників глобального розвитку. Втрата Росією сформованого авторитету «другої армії світу» у 2022–2023 роках системними поразками в Україні та перекочування цього статусу до інших більш потужних гравців – Китаю, Туреччини – призвели до руйнування сформованого порядку, тому також потребує перегляду.

Г. Кіссінджер (Kissinger, 2015, p.293) стверджує, що «президенти головних суперників двадцять першого століття – США і Китаю – пообіцяли уникнути повторення трагедії в Європі за допомогою «нового типу відносин великих держав». Концепція очікує спільної розробки». Як бачимо, більшість аналітиків світу нівелюють здатність країни-агресора Росії бути співучасником побудови майбутнього світового порядку, що вимагатиме впорядкувати і силу, і легітимність.

Ф. Фукуяма (Fukuyama, 2018, p.12) окреслює майбутнє крізь призму боротьби за гідність проти скривдженості. Так, багато націй заперечують доцільність демократичного розвитку, адже вважають її нездатною забезпечити їм рівність та загальносвітову повагу й визнання. Автор стверджує, що «націоналізм та релігія як сили у світовій політиці найближчим часом не зникнуть, а лише продовжать мотивувати до дій політичні еліти, що вимагають рівності. Тому від світової кон'юнктури вимагається задовольнити потребу кожної людини в гідності, коли формуватимуть нові принципи та правила співжиття націй, що легітимізує новий світовий порядок в очах усіх народів або ні».

Але водночас, щоб не повторити помилки, що призвели до значної кількості криз та конфліктів у світі, майбутній світовий порядок вимагатиме узгодження стратегій створення концепції локальних устроїв у різних регіонах, а потім зв'язати ці регіональні порядки один з одним.

Заразом можна констатувати, що вищеописані форми конкуренції не є складовою розвитку й виживання ресурсної Росії, яка уже не є глобальним гравцем, здатним диктувати правила майбутнього світоустрою. Вона не здатна якісно конкурувати у більшості сфер майбутнього протистояння (економіка, технології, відновлювана енергетика, військова, політична ідеологія), а обрала модель конфронтації, експансії, силового та гібридного тиску, що асоціюється з минулим, застарілим, пережитим.

Але насправді треба розуміти, що тенденції ще більш глобальніші, й ті країни, які здатні будуть пристосуватись до нових реалій, зможуть у майбутньому брати участь у розподілі світових благ (не лише матеріальних).

МІЩЕНКО АЛЛА БОРИСІВНА, ПУГАЧ АНАСТАСІЯ ВІКТОРІВНА ЛЕГІТИМНІСТЬ ЗОВНІШНЬОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ В ПЕРІОД ФОРМУВАННЯ МАЙБУТНЬОГО СВІТОВОГО ПОРЯДКУ

«Людство зараз постало перед нагромадженням викликів, не схожих на жодні інші в своїй історії. Зміна клімату стрімко змінює умови життя на нашій планеті. Напруга навколо України і Тайваню відродила привид конфлікту між ядерними державами. А стрімкий розвиток штучного інтелекту викликає серйозне занепокоєння щодо ризику глобальної катастрофи, спричиненої ним» (Димань, 2023).

Відповідно, для України є вкрай важливим не просто подолати Росію на полі бою та сформувати гарантії безпеки, а «розробляти алгоритм досягнення стратегічних цілей, без якого всі «візії» і «проекти» виявляються не більше ніж утопією або можуть перетворитися на ширму...» (Сунгуровський, 2022) з погляду інвестицій чи міжнародної фінансової підтримки.

Україна у 2022–2023 роках проводить зовнішню політику у кількох важливих напрямках:

1. Найбільш важливим залишається різноформатна співпраця України зі своїми західними партнерами, адже наша держава перебуває в прямій залежності від поставок озброєння та фінансової підтримки для збереження стабільності державного управління.

2. Паралельно Україна намагається залишатися актуальним партнером у співробітництві з тими, хто не визначився у війні зі стороною, яку варто підтримувати. Принаймні це дозволяє не розширювати коло ворогів. Але вишукуючи локальні й ситуативні переваги співпраці з Україною або її союзниками, ці держави отримують певні вигоди (послаблення санкцій, нові інфраструктурні проекти, дешеву сировину тощо). Тут і держави Африки, і Центральної Азії, і Південної Америки.

3. Окремим напрямком, звичайно, залишається боротьба із тими, хто прямо допомагає Росії. Є Південна Корея, яка поставляє зброю, є Казахстан і Грузія, які допомагають обходити впроваджені санкції й завозити товари подвійного призначення. А є Китай, який підтримує Росію, хоча і грає роль миротворця, прагне не дозволити ні Україні укріпитися в перемогах, ні США й ЄС у цій війні отримати дивіденди перемоги демократії, щоб не встановити однополярний майбутній світовий порядок «диктату» однієї держави. Робота в цьому напрямку ґрунтується на нейтралізації вигод цих держав від подальшої співпраці з Росією.

4. Безпекова зовнішня політика України керується тезисом: «набуття гарантій безпеки з боку НАТО має бути для України головним зовнішньополітичним пріоритетом не лише з погляду власне її безпеки, але й із погляду зниження ризиків інвестицій для відбудови та розвитку. Крім того, перемога України у війні значною мірою пом'якшить вимоги НАТО до членства України» (Сунгуровський, 2022).

5. Співпраця з міжнародними організаціями є окремим кейсом реалізації зовнішньої політики, де важливо не лише посилювати позиції в ООН і її спеціальних установах, а «позитивним чинником буде участь України в субрегіональних структурах (Тримор'я, Вишеградська четвірка, Люблінський трикутник тощо), в економічних, науково-технологічних, гуманітарних програмах ЄС і підтримка з боку їх країн-учасниць (Сунгуровський, 2022). Тобто розширювати формати малих альянсів та посилювати таким чином свою регіональну впливовість.

Але реалізація будь-якого курсу в демократичній державі є більш ефективною, якщо він збігається із настроями та очікуваннями громадян, тому звернемось до соціологічного дослідження Центру Разумкова «Зовнішньополітичні орієнтації громадян України, оцінка зовнішньої політики влади, ставлення до іноземних держав та політиків» (Разумков Центр, 2023), у якому відображений рівень схвалення українцями міжнародної політики держави.

Так, було виявлено, що 78% опитаних оцінюють зовнішню політику української влади в умовах війни позитивно, лише 6% – негативно. Респонденти високо оцінюють ефективність зовнішньої політики країни за всіма напрямками. Так, вважають ефективною політику стосовно зміцнення відносин із країнами світу і міжнародними організаціями 87,5%, стосовно покращення міжнародного іміджу України, її авторитету у світі – 86%, розширення кола країн-союзників, що підтримують Україну у протистоянні російській агресії, – 86%, забезпечення зовнішньої підтримки для опору російській агресії – 86%, просування українських ініціатив на міжнародних майданчиках – 86%, поширення у світі об'єктивної інформації про війну в Україні – 85,5%, інтеграції до Європейського Союзу – 81%, інтеграції до НАТО – 78%, захисту прав українців за кордоном – 72%, просування інтересів українського бізнесу на світових ринках – 67% (Разумков Центр, 2023).

Отже, більшість населення України позитивно оцінює основні напрямки зовнішньополітичної діяльності України в період війни. Саме вони стануть основою просування національних інтересів у подальшому, орієнтуючись на нові контури майбутнього світового порядку. Однак і вплив України на ці процеси є надзвичайно важливим.

Як зазначила І. Мудра, «Україна захищає не лише свій суверенітет і територіальну цілісність. Україна відстоює демократичні цінності, права людини та верховенство права для всього світу. Притягнення держави-

МІЩЕНКО АЛЛА БОРИСІВНА, ПУГАЧ АНАСТАСІЯ ВІКТОРІВНА ЛЕГІТИМНІСТЬ ЗОВНІШНЬОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ В ПЕРІОД ФОРМУВАННЯ МАЙБУТНЬОГО СВІТОВОГО ПОРЯДКУ

агресора Росії до всебічної міжнародної відповідальності матиме вирішальне значення для майбутнього світового порядку. Це продемонструє будь-якій агресивній державі реальні правові наслідки збройної агресії» (Притягнення Росії, 2023).

Відповідно, варто виділити основні рекомендації майбутньої зовнішньополітичної діяльності, враховуючи легітимні запити суспільства та світові цивілізаційні проекти: здійснення стратегічно важливих реформ у правовій та безпековій сферах, вироблення геостратегії держави (оцінка економічних, людських, природних, технологічних ресурсів), розробка зовнішньополітичної стратегії майбутнього та шляхів її реалізації, посилення співпраці в різних субрегіональних і малих альянсах тощо через усвідомлення ролі регіонального центру Східної Європи.

Адже «рішення, які ми шукаємо сьогодні – щодо глобального миру, переходу на чисту енергетику і регулювання штучного інтелекту, – одного дня стануть основою нового світового порядку» (Димань, 2023), до яких ми маємо бути максимально підготовлені як суспільство майбутнього.

Висновки

У статті здійснено аналіз причин занепаду та факторів руйнування світового порядку, який був вибудований основними геополітичними гравцями після Другої світової війни, що дозволило продовжити раніше здійснені дослідження цієї теми. Однак важливими контурами майбутнього світового порядку, які раніше не були враховані, стали війни і конфлікти, що зруйнували легітимність правил та принципів минулого співжиття і продовжують тримати в напрузі міжнародних акторів щодо їх результатів завершення. Водночас глобалізація сприяла також розширенню впливу штучного інтелекту та технологічній гонці у напрямку відновлюваної енергетики.

Важливим фактором майбутнього світоустрою стане також зростання конкуренції між основними міжнародними блоками – США і їх союзниками на противагу Китаю і його партнерам, що репрезентують відмінні цивілізаційні моделі розвитку: демократія чи меритократія, ринкова чи регульована економіка, суспільна свобода проти контролю тощо. Тому багатополярний світ майбутнього має вибудувати новий баланс сил та інтересів, врахувати регіональні узгоджені моделі світобудови, легітимізувати новостворений узгоджений проект правил і принципів співжиття націй та мінімізувати можливість конфронтацій між блоками, вибудувати контури здорової конкуренції.

Важливим висновком стало витіснення Росії із клубу держав-лідерів міжнародного середовища, яка послаблена так, що не здатна впливати на формування цієї нової майбутньої реальності, адже живе в ресентименті

й використовує лише агресивні інструменти, щоб залишатись на порядку денному міжнародного життя. Це не влаштовує інших учасників.

Тому Україні, де відчутна максимальна консолідація суспільства щодо основних напрямків реалізації зовнішньої політики держави, варто користуватись наданою легітимністю для вироблення правильних стратегій дій для посилення своєї регіональної лідерської ролі у Східній Європі та швидко пристосовуватись і брати участь у формуванні нових контурів майбутнього світового порядку.

СПИСОК БІБЛІОГРАФІЧНИХ ПОСИЛАНЬ

Гурков, А., 2023. 5 причин, чому Китай не зможе випередити Америку. *DW*, [online] 27 липня. Доступно: <<https://www.dw.com/uk/5-pricin-comu-kitaj-ne-zmoze-viperediti-ameriku/a-66354414>> [Дата звернення 30 серпня 2023].

Димань, Л., 2023. NYT: у людства є два бачення майбутнього і кожне з них хибне. *ZN.UA*, [online] 18 квітня. Доступно: <<https://zn.ua/ukr/WORLD/nyt-u-ljudstva-je-dva-bachennja-majbutnoho-i-kozhne-z-nikh-hibne.html>> [Дата звернення 28 серпня 2023].

Притягнення росії до всебічної міжнародної відповідальності матиме вирішальне значення для майбутнього світового порядку – заступниця міністра юстиції України Ірина Мудра, 2023. *Pravo.ua*, [online] 19 січня. Доступно: <<https://pravo.ua/prytiahnennia-rosii-do-vsebichnoi-mizhnarodnoi-vidpovidalnosti-matyme-vyrishalne-znachennia-dlia-maibutnoho-svitovoho-poriadku-zastupnytsia-ministra-iustytzii-ukrainy-iryna-mudra/>> [Дата звернення 30 серпня 2023].

Разумков Центр, 2023. *Зовнішньополітичні орієнтації громадян України, оцінка зовнішньої політики влади, ставлення до іноземних держав та політиків (лютий–березень 2023р.)*. [online] 04 квітня. Доступно: <<https://razumkov.org.ua/napriamky/sotsiologichni-doslidzhennia/zovnishnopolitychni-orientatsii-gromadian-ukrainy-otsinka-zovnishnoi-polityky-vlady-stavlennia-do-inozemnykh-derzhav-ta-politykiv-liutyi-berezen-2023r>> [Дата звернення 03 вересня 2023].

Сунгуровський, М., 2022. Світовий порядок змінюється. Де в ньому місце України? *Разумков Центр*, [online] 28 липня. Доступно: <<https://razumkov.org.ua/statti/svitovyi-poriadok-zminiuietsia-de-v-nomu-mistse-ukrainy>> [Дата звернення 01 вересня 2023].

**МІЩЕНКО АЛЛА БОРИСІВНА, ПУГАЧ АНАСТАСІЯ ВІКТОРІВНА
ЛЕГІТИМНІСТЬ ЗОВНІШНЬОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ В ПЕРІОД
ФОРМУВАННЯ МАЙБУТНЬОГО СВІТОВОГО ПОРЯДКУ**

Friedman, T., 2007. *The World Is Flat: The Globalized World in the Twenty-First Century*. London: Penguin.

Fukuyama, F., 2018. *Identity: The Demand for Dignity and the Politics of Resentment*. New York: Farrar, Straus and Giroux.

Haass, R., 2017. *A World in Disarray: American Foreign Policy and the Crisis of the Old Order*. London: Penguin.

Kissinger, H., 2015. *World Order: Reflections on the Character of Nations and the Course of History*. London: Penguin.

REFERENCES

Dyman, L., 2023. NYT: u liudstva ye dva bachennia maibutnoho i kozhne z nykh khybne [NYT: Humanity has two visions of the future and each of them is wrong]. *ZN.UA*, [online] 18 April. Available at: <<https://zn.ua/ukr/WORLD/nyt-u-liudstva-je-dva-bachennja-majbutnoho-i-kozhne-z-nikh-khibne.html>> [Accessed 28 August 2023].

Friedman, T., 2007. *The World Is Flat: The Globalized World in the Twenty-First Century*. London: Penguin.

Fukuyama, F., 2018. *Identity: The Demand for Dignity and the Politics of Resentment*. New York: Farrar, Straus and Giroux.

Haass, R., 2017. *A World in Disarray: American Foreign Policy and the Crisis of the Old Order*. London: Penguin.

Hurkov, A., 2023. 5 prychyn, chomu Kytai ne zmozhe vyperedyty Ameryku [5 Reasons Why China Can't Outrun America]. *DW*, [online] 27 July. Available at: <<https://www.dw.com/uk/5-pricin-comu-kitaj-ne-zmoze-viperediti-ameriku/a-66354414>> [Accessed 30 August 2023].

Kissinger, H., 2015. *World Order: Reflections on the Character of Nations and the Course of History*. London: Penguin.

Prytiahnennia rosii do vsebichnoi mizhnarodnoi vidpovidalnosti matyme vyrishalne znachennia dlia maibutnoho svitovoho poriadku – zastupnytsia ministra iustyttsii Ukrainy Iryna Mudra [Bringing Russia to comprehensive international responsibility will be of decisive importance for the future world order – Deputy Minister of Justice of Ukraine Iryna Mudra], 2023. *Pravo.ua*, [online] 19 January. Available at: <<https://pravo.ua/prytiahnennia-rosii-do-vsebichnoi-mizhnarodnoi-vidpovidalnosti-matyme-vyrishalne-znachennia-dlia-maibutnoho-svitovoho-poriadku-zastupnytsia-ministra-iustyttsii-ukrainy-iryna-mudra/>> [Accessed 30 August 2023].

Razumkov Centre, 2023. *Zovnishnopolitychni oriientsii hromadian Ukrainy, otsinka zovnishnoi polityky vlady, stavlennia do inozemnykh derzhav ta politykiv (liutyi-berezen 2023r.)* [Foreign policy orientations of citizens of Ukraine,

evaluation of the government's foreign policy, attitude towards foreign countries and politicians (February-March 2023)]. [online] 04 April. Available at: <<https://razumkov.org.ua/napriamky/sotsiologichni-doslidzhennia/zovnishnopolitychni-orientatsii-gromadian-ukrainy-otsinka-zovnishnoi-polityky-vlady-stavlennia-do-inozemnykh-derzhav-ta-politykiv-liutyi-berezen-2023r>> [Accessed 03 September 2023].

Sunhurovskyi, M., 2022. Svitovyi poriadok zminiuietsia. De v nomu mistse Ukrainy? [The world order is changing. Where is Ukraine's place in it?]. *Razumkov Centre*, [online] 28 July. Available at: <<https://razumkov.org.ua/statti/svitovyi-poriadok-zminiuietsia-de-v-nomu-mistse-ukrainy>> [Accessed 01 September 2023].

LEGITIMACY OF UKRAINE'S FOREIGN POLICY DURING THE FORMATION OF THE FUTURE WORLD ORDER

Alla Mishchenko^{1a}

Anastasiia Puhach^{2b}

¹*PhD in Political Sciences, Associate Professor,
ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-6693-6221>,
e-mail: mishchenko.ab@gmail.com,*

²*PhD in Philosophical Sciences, Associate Professor,
ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-6003-9925>,
e-mail: Geufx@ukr.net,*

^a*Kyiv National University of Culture and Arts,
Kyiv, Ukraine,*

^b*Sigmund Freud University,
Kyiv, Ukraine, 02000*

This article explores changes that have occurred over the past decades, driven by the process of globalization, the destruction of trust in the predominance of democratic principles in the development of power state institutions, the diminishing role of global organizations in resolving crises and conflicts among international relations actors, etc. Specifically, it delves into the annexation of Crimea and the 2022–2023 war in Ukraine as a precedent for border realignment in a region involving one of the founders of the United Nations, Russia. As a result, there has been a weakening of the legitimacy of universal principles and rules of coexistence among nations in the world. This has led to an awareness of the decline of the world order established after World War II, which was solidified through the activities of the UN and its specialized agencies. The main subject of the study is the search for the contours of the future world order, prompting Ukraine to adjust its foreign policy not only by reaffirming its Western geopolitical orientation, but also by taking into account dispositions and expectations of its citizens regarding future prospects. To achieve this, a systemic approach was employed in the study of the modern world order, which delineated the mentioned deficiencies in global governance due to the loss of legitimacy of coexistence rules and the shift in the balance of power among major international players. Additionally, a statistical method was used to outline the dynamics of changes in citizens' attitudes towards Ukraine's foreign policy. The results of the conducted research include the delineation of the contours of the future world order, such as: the struggle of Western world civilizations led by the United States and the

Global South led by China; Russia's loss of its status as a geopolitical player in Eurasia and the world; the development of new legitimate principles and rules for international cooperation, taking into account pre-agreed regional arrangements; the establishment of a new balance of interests and power to overcome confrontations and focus on competition. At the same time, Ukraine takes into account current tendencies and conducts its foreign policy during the period of war in the following directions: bilateral cooperation with strategic partners, situational partners, and opposing countries; strengthening participation in regional-level international organizations; reformatting the strategy of Euro-Atlantic integration and implementing security guarantees.

Key words: balance of power; war; legitimacy; foreign policy; world order; civilization.